

Aan de burgemeesters in de RIEC-regio Noord-Holland

1 | 5

Betreft: Quickscan Gemeentelijke Weerbaarheid

Verzenddatum

19 mei 2020

Geachte Burgemeester,

Kenmerk

1428833/1428837

Aanleiding

Van september 2018 tot eind 2019 is bij de provincie Noord-Holland het project 'Versterking Kwaliteit & Integriteit Lokaal Bestuur' uitgevoerd. Het project had als doel het vergroten van de weerbaarheid van gemeenten in Noord-Holland tegen ondermijnende criminaliteit. Een van de activiteiten betrof de samenwerking met het RIEC Noord-Holland en Pro Facto in de ontwikkeling van de *Quickscan Gemeentelijke Weerbaarheid* (hierna: Quickscan). Waar de eerder opgeleverde ondermijningsbeelden de kwetsbare gelegenheidsstructuren op het gebied van criminele ondermijning in de gemeenten in kaart hebben gebracht, richt deze Quickscan zich juist op een goed beeld van de verbetermogelijkheden binnen uw ambtelijke organisatie om onbedoelde facilitering van criminele ondermijning te voorkomen'.

Via deze brief informeren wij u over deze Quickscan en vernemen we graag uw interesse in deelname aan deze scan door uw gemeente.

Positieve evaluatie pilot Quickscan

In de gemeenten Velsen, Hoorn en Den Helder hebben in 2019 drie succesvolle pilots van de Quickscan plaatsgevonden. Uit de evaluatie kwam naar voren dat de Quickscan voorziet in een behoefte, omdat deze de kwetsbaarheid van diverse werkprocessen inzichtelijk heeft gemaakt en concrete verbetermogelijkheden heeft opgeleverd. Deze zijn gebruikt als belangrijke input voor actieplannen of opgenomen als onderdeel in een bredere ondermijnings-/ weerbaarheidsaanpak.

Gezien deze positieve evaluatie heeft de stuurgroep Aanpak Ondernijning op 23 april jongstleden opdracht gegeven om deze Quickscan bij voldoende animo beschikbaar te stellen aan alle gemeenten in de eenheid Noord-Holland.

Onderzoeksmethodiek

De Quickscan richt zich op de ambtelijke organisatie en de mogelijke kwetsbaarheden daarbinnen op het gebied van ondernijning en integriteit. In de methodiek worden verschillende onderzoeksmethodes gecombineerd: interviews met sleutelpersonen, een organisatie-brede enquête, specifiek gerichte vragenlijsten en een beleidsanalyse.

Naast deze gestandaardiseerde aanpak is bij elke Quickscan ook ruimte voor maatwerk. Voor afname van de scan vindt een gesprek plaats met de burgemeester en de gemeentesecretaris. Specifieke aandachtspunten die daaruit naar voren komen, worden meegenomen in het onderzoek. De onderzoeksuitkomsten worden gepresenteerd in een rapport, dat door de onderzoekers mondeling wordt toegelicht. Hierin zijn tevens concrete handelingsadviezen opgenomen, om de gevonden kwetsbaarheden in de ambtelijke organisatie aan te pakken. Het RIEC biedt aan om uw gemeente te ondersteunen bij de opvolging van deze adviezen.

Zie de bijlage voor meer informatie over de methodiek.

Kosten

De kosten van de Quickscan liggen naar verwachting rond de €15.000,- per gemeente. De provincie Noord-Holland en het RIEC zullen 2/3 van de kosten op zich nemen. Van iedere deelnemende gemeente vragen we om het resterende bedrag van maximaal €5000,- bij te dragen. Al naar gelang er meer gemeenten gebruikmaken van het aanbod voor de scan, ontstaat er een schaalvoordeel en dalen de uiteindelijke kosten per gemeente.

Deelname

Voor het uitvoeren van de Quickscans is voor de periode tot eind 2021 onderzoekscapaciteit beschikbaar. De doorlooptijd van een Quickscan (van intake tot en met presentatie van het eindrapport) bedraagt ongeveer 3,5 maand. Het aantal Quickscans dat gelijktijdig kan worden afgenomen, is beperkt. Wanneer veel gemeenten geïnteresseerd zijn in afname van de Quickscan, ontstaat er dus een wachtlijst. Hierbij zal op volgorde van reactie een planning worden gemaakt.

Bent u geïnteresseerd in de Quickscan voor uw gemeente? Dan vernemen we dit graag **vóór 15 juni 2020**.

Wij verzoeken u om uw interesse per e-mail kenbaar te maken aan:

Maxim le Clercq: clercqm@noord-holland.nl – provincie Noord-Holland
Sijmen de Groot sdegroot@Haarlem.nl – RIEC Noord-Holland

Vanzelfsprekend kunt u met eventuele vragen ook bij hen terecht.

We kijken er naar uit deze samenwerking met u aan te gaan.

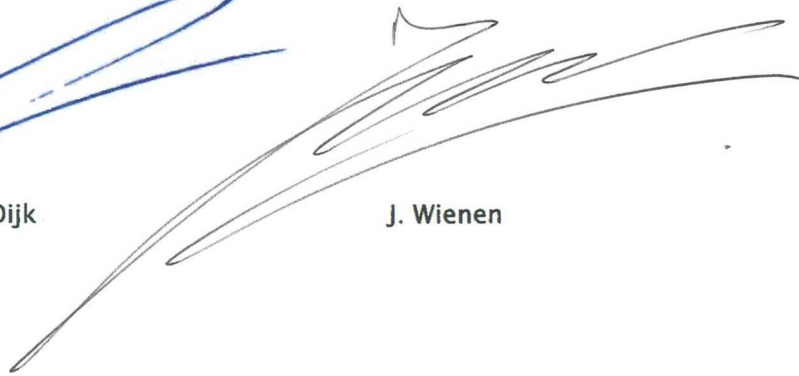
Hoogachtend,

De commissaris van de Koning
in de provincie Noord-Holland

Voorzitter Stuurgroep
Aanpak Ondernijning
RIEC Noord-Holland

A. Th. H. van Dijk

J. Wienen

Bijlage: Methodiek Quickscan Gemeentelijke Weerbaarheid

Weerbaarheid betreft de wijze waarop de gemeente en haar medewerkers in staat zijn ondermijningspogingen te 'neutraliseren'. Vanuit deze definitie biedt de Quickscan gemeenten op vijf verschillende pijlers inzicht in het niveau van weerbaarheid:

1. Inzicht & Bewustzijn

Bewustzijn van de mogelijke aanwezigheid van criminele activiteiten en beïnvloeding van de ambtelijke organisatie en van mogelijke kwetsbaarheden in de uitvoering van taken.

2. Bestuurlijke Borging

Integriteit en weerbaarheid van de organisatie zijn als bestuurlijke prioriteit (portefeuille binnen het college, beleid geformuleerd, middelen beschikbaar) vastgelegd

3. Organisatorische Borging

Het borgen van de weerbaarheid (waaronder integriteit) van de organisatie door onder meer het vastleggen van kwetsbare processen en integriteitsregels, ondersteuning voor medewerkers, bijzondere aandacht voor kwetsbare functies, bieden van veiligheid etc.

4. Normen & Waarden

Een organisatiecultuur waar duidelijk is welke normen en waarden er gelden (en deze ook worden uitgedragen) en medewerkers zich veilig voelen om mogelijke schendingen hiervan aan de orde te stellen.

5. Handelen

Referentiekader: Signalen die kunnen duiden op ondermijning of integriteitsschendingen worden feitelijk gemeld en opgepakt.

Vijf verschillende stappen

De bovengenoemde aandachtgebieden vormen de kern van de Quickscan. Om tot een voor de gemeente gespecificeerd beeld te komen waar qua weerbaarheid de meeste winst te halen valt, worden in het onderzoek vijf verschillende stappen doorlopen.

1. Intake & Startbijeenkomst

Gestart wordt met een intake met burgemeester en gemeentesecretaris en een ambtelijke startbijeenkomst.

2. Verzamelen Basisinformatie

Vervolgens wordt de basisinformatie voor de scan verzameld. Deze bestaat uit een digitale intakelijst voor de gemeente op organisatieniveau, schriftelijke (digitale) informatie over beleid, organisatie en handelwijze

als het gaat om weerbaarheid en een digitale vragenlijst die wordt uitgezet onder alle medewerkers waarin ze worden bevraagd op hun beeld van de weerbaarheid van de organisatie.

3. Interviews

Op basis van een eerste analyse van de basisinformatie worden in deze fase interviews gehouden met medewerkers en/of leidinggevenden op onder meer de taakgebieden vergunningverlening, toezicht en handhaving, grondexploitatie, sociaal domein en burgerzaken.

4. Analyse & Concept Rapport

Op basis van de in stappen 2 en 3 verzamelde informatie wordt deze stap een analyse gemaakt aan de hand van het referentiekader en een concept-rapport opgesteld. Daarbij gaat het vooral om zaken als duidelijkheid in de bevindingen, bruikbaarheid van de aanbevelingen en mogelijk nog kleine aanpassingen in het rapport.

5. Eindrapportage

In de laatste stap wordt het rapport definitief gemaakt op basis van ambtelijke bespreking. De bevindingen (met focus op conclusies en aanbevelingen) worden besproken met burgemeester en gemeentesecretaris.

In ongeveer 3,5 maand kan bovenstaande proces worden doorlopen en beschikt uw gemeente over een beeld wat betreft de weerbaarheid van de organisatie. Het eigenaarschap van de eindrapportage ligt bij de gemeente.